

CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-521 e-mail: aparat@csp.md

18 decembrie 2024 nr. 5/1-010/24-2430

Doamnei Veronica ROȘCA
Președinta Comisiei juridice, numiri
și imunități a Parlamentului RM

Stimați doamnă Roșca,

În contextul proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2025¹, care stabilește (art.10 alin.(2) lit. c)), că valoarea de referință pentru calcularea salariului pentru procurori va fi în mărime de 2850 de lei, considerăm necesar să subliniem câteva aspecte esențiale ce impun o reconsiderare a acestei prevederi în cadrul procesului legislativ aflat în desfășurare în Parlamentul Republicii Moldova.

Cu referire la subiect, reținem că valoarea de referință utilizată pentru stabilirea salariilor procurorilor nu a fost ajustată din anul 2018, în pofida unei fluctuații semnificative a inflației și a majorării salariului mediu pe economie.

De exemplu, în anul 2023, inflația a variat de la 27,31% la începutul anului la 4,2% la sfârșitul acestuia, iar în anul 2024 de la 4,55% la 5,43% în luna noiembrie.

Cu referire la salariul mediu pe economie, acesta a crescut considerabil, de la 11700 lei în 2023² la 13 700 de lei în 2024³, ceea ce generează o discrepanță semnificativă față de salariile procurorilor, creând premise clare pentru inechități salariale, circumstanțe care condiționează necesitatea re-considerării cuantumului pentru valoarea de referință în calcularea salariului procurorilor.

În acest sens, amintim că prin Hotărârea nr.12 din 8 august 2023, Curtea Constituțională a stabilit caracterul obligatoriu al ajustării anuale a valorii de referință pentru salariile procurorilor, cel puțin în raport cu rata medie anuală a inflației la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor. Nerespectarea acestei obligații în anii precedenți a determinat Consiliul Superior al Procurorilor, împreună cu Procurorul General, să sesizeze Curtea Constituțională prin adresa nr.5/1-01d/2024-1830 din 18.09.2024, denunțând omisiunea autorităților competente de a aplica prevederile hotărârii menționate.

În răspunsul său din 17.10.2024, Curtea Constituțională a reiterat necesitatea și importanța intervenirii prompte asupra textelor normative supuse controlului constituționalității și soluționate de Curte, or în astfel de situații se creează viduri legislative și se atestă deficiențe și incertitudini în aplicarea legii.

¹ Înregistrat cu în Parlamentul RM cu nr.358 din 04.12.2024

² Hotărârea Guvernului nr.936 din 28 decembrie 2022

³ Hotărârea Guvernului nr.1033 din 21 decembrie 2023

Potrivit răspunsului Guvernului RM oferit la solicitarea Curții Constituționale de a se expune asupra măsurilor luate în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 2023, se reliefează angajamentul că *actualmente Guvernul este implicat într-un proces larg de analiză în contextul elaborării Legii bugetului de stat pentru anul 2025 și respectiv a noilor măsuri de politică salarială aplicabile personalului bugetar începând cu 1 ianuarie 2025, proces ce va fi corelat inclusiv cu amendarea conținutului Legii nr.270/2018. Astfel, pornind de la disponibilitățile financiare ale bugetului de stat, în corelare cu principiul sustenabilității bugetare, se va asigura promovarea unor măsuri salariale ce vor avea drept scop executarea inclusivă a prevederilor Hotărârii Constituționale nr. 12/2023.*

Aici, vom reitera reglementările Avizului nr.13(2018)⁴ al Consiliului consultativ al procurorilor europeni potrivit cărora „*Independența procurorilor implică și o independență materială care, la fel ca în cazul judecătorilor, necesită mijloace financiare și alte mijloace necesare exercitării misiunilor lor:*

· procurorii sunt deseori obligați să fie la datorie noaptea și în sărbătorile legale; ei ar trebui să fie în număr suficient pentru a face față acestor constrângeri și ar trebui să primească o remunerație corespunzătoare pentru a nu fi descurajați în îndeplinirea sarcinilor în astfel de situații.”.

Recomandările mecanismelor europene de specialitate subliniază că statele trebuie să asigure procurorilor condiții salariale care să reflecte importanța funcției exercitate și să asigure protecția independenței lor profesionale (*autoritățile sunt obligate să ia măsuri pentru a se asigura că procurorii au condiții de muncă rezonabile, de exemplu remunerația, mandatul și pensia să fie în concordanță cu importanța sarcinilor efectuate, iar vârsta de pensionare să fie una adecvată. În acest sens Condițiile de muncă și remunerația adecvată a procurorilor ar trebui să reflecte importanța și demnitatea funcției, precum și respectul atașat acestei, implicând, de asemenea, recunoașterea importanței misiunii și rolului lor*⁵).

În reflecția celor expuse, soluția normativă ce se conține în actualul proiect al Legii bugetului pentru anul 2025 cu referire la valoarea de referință pentru salariul procurorilor (care ar putea rămâne tot 2850 lei) contravine standardelor constituționale, internaționale și principiului egalității de tratament.

Totodată, majorarea valorii de referință, pe care o propunem de cel puțin la valoare de 3000 de lei, ar diminua, inclusiv, din discrepanța existentă (n.a. considerabilă) a valorii de referință pentru procurorii care au trecut pre-vettingul/vettingul, care este în mărime de 4300 lei. În context, este necesar să aducem la cunoștință Avizul consultativ emis la 28.11.2028 de către Consiliul pentru egalitate (cauza nr.233/23) care a concluzionat că prevederile art.10 alin.(2) lit g) din Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023 sunt discriminatorii și recomandă excluderea acestora din proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2025.

Mai mult, reiterăm poziția instituțională, exprimată și oficial, conform căreia procedura de vetting și prevetting constituie un pilon fundamental în asigurarea standardelor de integritate și profesionalism. Cu toate acestea, este imperativ să garantăm

⁴ <https://rm.coe.int/opinion-13-ccpe-2018-2ro-avizul-ccpe-nr-13-2018-independenta-responsab/1680931a7c>

⁵ Avizul CCPE nr.9(2014) pct.75-76

echitatea între procurorii care promovează procesul de vetting și vor beneficia de majorări salariale mai rapide, și cei care nu intră sub incidența Legii nr. 252/2023. Aceștia din urmă riscă să fie discriminați în raport cu colegii lor prioritizați în cadrul procedurii și, până la uniformizarea tratamentului salarial, vor suferi consecințe pecuniare nedorite. Persistența unei astfel de discrepante poate genera discriminări salariale nedorite, efecte negative asupra motivației profesionale, a stabilității instituționale și a încrederii publice în sistemul judiciar.

Prin urmare, până la momentul unei uniformizări salariale corespunzătoare, considerăm că este imperios necesar să fie identificate soluții care să asigure un cadru cât mai echitabil în ceea ce privește remunerarea tuturor procurorilor, evitând astfel efectele financiare negative pentru cei aflați în afara sferei de aplicare imediată a procesului de vetting.

Mai mult, majorarea valorii de referință la 3000 de lei pentru procurori (care este departe de valoarea prevăzută pentru procurorii care promovează vettingul/pre-vettingul), ar demonstra în mod suplimentar că promovarea procedurilor de verificare (externă) etică și financiară nu are ca scop primordial majorarea salariilor, ci reprezintă un beneficiu colateral aferent carierei profesionale, efectuate cu scopul de a spori nivelul de responsabilitate al procurorilor și a consolida încrederea în actul de justiție, independența și profesionalismul procurorilor.

În concluzie, notăm că se impune o re-considerare a opțiunilor normative ce vizează valoarea de referință pentru salariul procurorilor și anume **să constituie o valoare de 3000 lei**, astfel încât ajustările financiare să corespundă standardelor, să nu genereze discriminări între categoriile profesionale, dar să fie un răspuns adecvat la implementarea obiectivă a principiilor statului de drept și la exigențele interesului public.

Anexa: estimarea impactului financiar, pe una filă.

Cu respect,

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

Dumitru OBADĂ

Calculul estimativ a cheltuielilor de personal pentru procurori (conform statului de personal)

mii lei

Nr. d/o	Denumirea	Nr. unități procurori	Remunerarea muncii cu VR 3000			Total	Contribuții de asigurări sociale de stat, 29%	Cheltuieli de personal
			Salariul de bază anual	spor lunar fix, (1300,0 lei)	premiul anual,			
1	Procuratura Generală/ Procuraturile specializate	178	72.390,0	2.776,8	3.016,3	78.183,1	22.673,1	100.856,1
2	Procuraturile teritoriale	530	150.549,5	8.268,0	6.272,9	165.090,4	47.876,2	212.966,6
	Total*, mii lei	708	222.939,5	11.044,8	9.289,1	243.273,4	70.549,3	313.822,7

* cu excepția procurorilor care beneficiază de valoare de referință majorată în corespundere cu promovarea comisiilor de vetting

mii lei

Nr. d/o	Denumirea	Nr. unități procurori	Remunerarea muncii cu VR 2850			Total	Contribuții de asigurări sociale de stat, 29%	Cheltuieli de personal
			Salariul de bază anual	spor lunar fix, (1300,0 lei)	premiul anual,			
1	Procuratura Generală/ Procuraturile specializate	178	68.784,4	2.776,8	2.866,0	74.427,2	21.583,9	96.011,1
2	Procuraturile teritoriale	530	143.057,0	8.268,0	5.960,7	157.285,7	45.612,9	202.898,6
	Total*, mii lei	708	211.841,4	11.044,8	8.826,7	231.712,9	67.196,7	298.909,7

Impactul anual pentru 708 procurori

14.913,0 mii lei